

Rozbor díla podle struktury MO	
název: Ostře sledované vlaky	autor: Bohumil Hrabal
I. část	
téma	<ul style="list-style-type: none"> • proměna chlapce v muže, nesmyslnost a tragičnost války
motivy	<ul style="list-style-type: none"> • válka, smrt, dospívání, sex, erotika
časoprostor	<ul style="list-style-type: none"> • prostor: železniční stanice, čas: rok 1945
kompoziční výstavba formální	<ul style="list-style-type: none"> • hlavní postava vypráví chronologicky, ale s odbočkami do minulosti pro vysvětlení souvislostí
kompoziční výstavba tematická	<ul style="list-style-type: none"> • mladý hrdina novely, Miloš Hrma, má před začátkem příběhu vztah s přítelkyní průvodčí Mášou, který končí sexuálním nezdarem při pokusu o první pohlavní styk • po tomto neúspěchu se pokusí o sebevraždu, naštěstí je však zachráněn • později se Miloš zaškoluje na výpravčího na železniční stanici, kterou pravidelně projíždějí ostře sledované německé vlaky, převážně z fronty a na frontu, převážející zásoby nebo vojáky • během své služby pod svým perverzním a bezostyšným školitelem výpravčím Hubičkou a přednostou stanice, který chová holuby a sní o povýšení, pozná manželku pana přednosty, která ale odmítne Milošovi pomoci získat erotickou zkušenost • Miloš se nakonec seznamuje s partyzánkou Viktorií, která se mu líbí, a má s ní první zdařený sexuální zážitek; Miloš se rozhodne zúčastnit sabotážní akce a na jeden z projíždějících německých vlaků shodí z návěstidla bombu, kterou na stanici doručila Viktorie - při této akci se navzájem postřelí s německým vojákem a umírá
literární druh a žánr	<ul style="list-style-type: none"> • druh: próza (epika), žánr: novela
II. část	
vypravěč / lyrický subjekt	<ul style="list-style-type: none"> • vypravěč – Miloš Hrma (ich-forma)
postavy	<ul style="list-style-type: none"> • Miloš Hrma – dvaadvacetiletý začínající výpravčí, který je tak trochu naivní, ale zato citlivý a lítostivý; nemá žádné zkušenosti s ženami • Hubička – výpravčí, „don juan“ • Zdenička Svatá – mladá hezká telegrafistka • Viktoria Freie – krásná Rakušanka, která z Miloše udělá muže • Máša – dívka, do které je Miloš zamilovaný, ale stydí se před ní
vyprávěcí způsoby	<ul style="list-style-type: none"> • pásmo vypravěče, přímá řeč
III. část	
jazykové prostředky	<ul style="list-style-type: none"> • převážně spisovný jazyk, hovorová mluva, žargon • dlouhá přetížená souvětí typická pro autora

umělecké prostředky	<ul style="list-style-type: none"> • přirovnání, epizeuxis, metafora, hyperboly
kontext autorovy tvorby	<ul style="list-style-type: none"> • Bohumil Hrabal (1914 - 1997, když vypadl z okna při krmení holubů v nemocnici na Bulovce) • studoval na právnické fakultě v Praze, kterou dokončil až po válce • vystřídal řadu povolání, znal velmi dobře různá prostředí, pracoval například jako číšník, výpravčí, skladník, pojišťovací agent nebo jako dělník v ocelárnách • - po roce 1968 mu bylo dočasně zakázáno publikovat, díla vycházela v samizdatu nebo v cizině, od roku 1975 směl opět volně tvořit a vydávat knihy • do svých děl si vybírá postavy obyčejné, nemocné, smolaře, ztroskotance, na první pohled velice nezajímavé lidi, kteří v životě nic nezažili, ale o životě velmi rádi mluví • byl zřejmě nejvýznamnějším českým prozaikem • osobité nazírání na svět, svérázná poetika • tok více nesouvisejících příběhů najednou = metoda koláže • erotické motivy, černý humor, groteskní scény • další díla: Slavnosti sněženek, Příliš hlučná samota, Ostře sledované vlaky
literární a obecně kulturní kontext	<ul style="list-style-type: none"> • autoři let 1968-1989, po potlačení jara 68, kdy nastává doba normalizace • za normální stav, kam se měla politika i společnost vrátit, byl považován totalitní komunistický režim 50. let – česká politika se podřídila Moskvě, na našem území se usídlila sovětská vojska, proběhly rozsáhlé čistky, nadále byla porušována lidská práva a svoboda (Charta 77) • v 80. letech vnitřní problémy SSSR – moc Moskvy oslábla – příležitost pro opozici • politická změna poklidnou formou r. 1989 sametovou revolucí • další autoři: Milan Kundera, Josef Škvorecký, Jaroslav Seifert, Magor, Václav Havel, Arnošt Lustig